

18

Voor feiten en cijfers
over werkgelegenheid

Jaargang 18, november 2008

Lisa nieuws

2

Pieken met LISA

5

Toepassingsmogelijkheden LISA: Milieuhinder

6

De werkgelegenheid in Noord-Nederland

8

Interregionale bedrijfsverhuizingen

10

LISA in beeld

Pieken met LISA

Peter Louter, Bureau Louter

Al vele jaren maakt Bureau Louter gebruik van LISA-gegevens. Het grote voordeel van de LISA-gegevens is dat zij beschikbaar zijn naar zeer gedetailleerde regionale en sectorale indelingen (zie als voorbeeld 'Pieken met LISA'). Bureau Louter bestelt de gegevens rechtstreeks bij de LISA-projectorganisatie, uitgevoerd door I&O Research. Per onderzoek gaat het daarbij om exact voor de onderzoeksvraag relevante uitsnedes van LISA. Peter Louter, directeur van Bureau Louter, meldt zeer te spreken te zijn over de laagdrempelige en snelle dienstverlening door I&O Research.

Ministerie EZ richt zich op pieken

De EZ-beleidsnotitie Pieken in de Delta vertegenwoordigt een omwenteling in het ruimtelijk-economisch beleid van de nationale overheid. Het accent is verlegd van het wegwerken van regionaal-economische achterstanden naar het gericht stimuleren van gebiedsgerichte kansen. Het Ministerie van Economische Zaken duidt dit aan als 'Pieken in de Delta'. Hieraan is een meerjarige programmatische aanpak gekoppeld, die is gestart in 2006 en verder gestalte krijgt in de periode 2007 tot en met 2010. Het centrale uitgangspunt is dat het kabinet gebiedsspecifieke economische ontwikkelingen van nationaal belang wil stimuleren. Dat kan gebeuren door kansen te benutten en knelpunten weg te nemen. Er zijn zes gebieden onderscheiden, namelijk Noord-Nederland, Oost-Nederland, Noordvleugel Randstad, Zuidvleugel Randstad, Zuidwest-Nederland en Zuidoost-Nederland. Voor elk van de zes gebieden is een gebiedsgericht beleidsprogramma uitgewerkt door een programma commissie. Daarin hebben zitting bestuurders van het bedrijfsleven, kennisinstellingen, regionale overheden

en een vertegenwoordiger van het Ministerie van Economische Zaken. Elke programmacommissie heeft een programmadocument opgesteld. In het programmadocument zijn de pieken benoemd en zijn doelstellingen en daaruit voortvloeiende programmalijnen en actielijnen geformuleerd.

Pieken in de Delta monitor

Een piek wordt door het Ministerie van Economische Zaken gedefinieerd als 'een onderscheidend cluster van bedrijvigheid en kennis dat van (inter)nationale betekenis is of kan worden en dat zich onderscheidt door focus en massa, samenwerking en samenhang'. Om de ontwikkeling van de economische prestaties van de pieken te volgen, is een monitor ontwikkeld. Aan de hand van die 'Pieken in de Delta monitor' worden de ruimtelijk-economische prestaties van de zes gebieden in het algemeen en van de pieken daarbinnen in het bijzonder gevolgd. De monitor dient dus een thermometerfunctie te vervullen voor de gebiedsgerichte programma's.

Uit vijf economische onderzoeksbureaus is Bureau Louter verkozen om de nulmeting voor de monitor op te zetten en uit te voeren. Als eerste stap moesten de pieken worden 'vertaald' naar fijnmazige typen economische activiteiten. Dat is gebeurd door per piek een selectie van zogenaamde sbi-codes op het meest nauwkeurige niveau (5 digits) vast te stellen. Op basis van overleg tussen Bureau Louter en vertegenwoordigers van de programmaclusters binnen de directie Ruimtelijk Economisch Beleid is per piek een lijst met 5-digit sbi-codes opgesteld. Als tweede stap moest de omvang van de pieken worden vastgesteld. Daarvoor bieden de LISA-gegevens uitkomst.

Indicatoren in de monitor

Om een beeld te schetsen van de economische prestaties van de pieken zijn een economisch profiel, een profiel van de bedrijvigheidsstructuur en een kennisprofiel opgesteld. Het economisch profiel bestaat uit de omvang van de toegevoegde waarde, de arbeidsproductiviteit en het exportpercentage. De bedrijvigheidsstructuur is opgebouwd uit het aantal arbeidsplaatsen, het aantal vestigingen, de gemiddelde bedrijfsgrootte, het aandeel van het midden- en kleinbedrijf en het aantal starters. Daarbij is naast de situatie tevens de ontwikkeling in de laatste tien jaar bepaald. Met uitzondering van het aantal starters zijn alle gegevens ontleend aan het gegevensbestand van LISA. Het kennisprofiel is opgebouwd uit het gemiddeld opleidingsniveau van de werknemers, de loonkosten in R&D volgens gegevens van SenterNovem en de R&D-uitgaven, het percentage bedrijven dat samenwerkt bij innovatie, het percentage innovatieve bedrijven en het percentage van de omzet uit nieuwe producten en diensten (hoogstens drie jaar oud). Het kennisprofiel is gebaseerd op door Bureau Louter opgestelde unieke gegevens uit de bestanden van SenterNovem en de zogenaamde CIS-enquête van het CBS.

Foto: Jacqueline Louter | www.jaxpix.nl

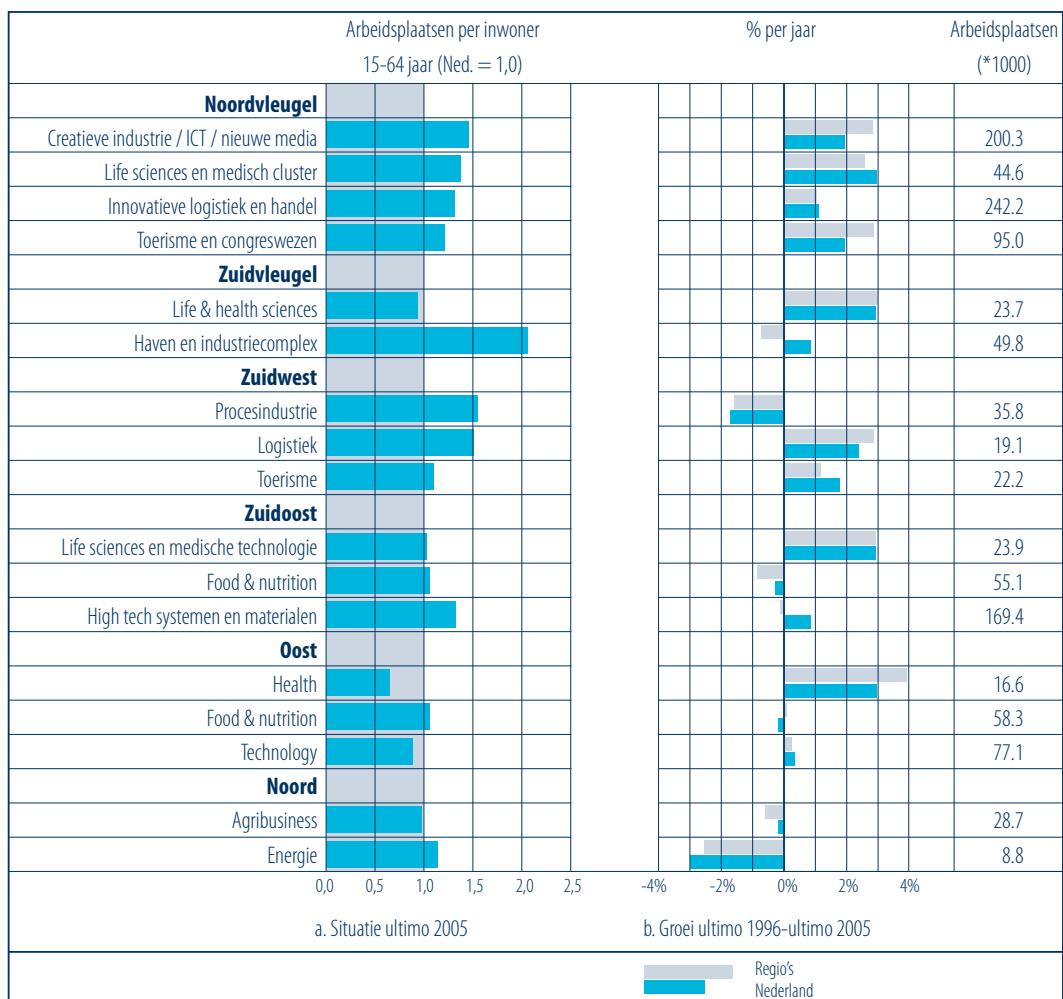
Arbeitsplaatsen in de pieken

Voor 17 pieken staat in figuur 1 het aantal arbeidsplaatsen per ultimo 2005 en de ontwikkeling daarvan tussen ultimo 1996 en ultimo 2005. Het aantal arbeidsplaatsen is daarbij op twee manieren weergegeven: in absolute zin en als relatieve vertegenwoordiging (de arbeidsplaatsen per inwoner van 15 tot 65 jaar in een gebied als index ten opzichte van het nationaal gemiddelde). Aan de hand van deze gegevens uit het LISA-bestand kan worden vastgesteld dat de pieken onderling aanzienlijk verschillen in massa (van bijna 9 duizend arbeidsplaatsen in energie in Noord tot ruim 242 duizend in innovatieve logistiek en handel in de Noordvleugel van de Randstad). De meeste pieken zijn in hun gebied sterker vertegenwoordigd dan het nationaal gemiddelde. Een ondervetegenwoordiging behoeft overigens niet in te houden dat een piek niet goed 'scoret'. Voor andere indicatoren kan namelijk gelden dat wel sprake is van bovengemiddelde

scores. Ook is voor Oost bekend dat men zich richt op heel specifieke technologische focusgebieden binnen de pieken en dat die focusgebieden bovendien ruimtelijk geconcentreerd rond de drie universiteiten voorkomen (Health bij Nijmegen, Food & nutrition bij Wageningen en Technology in Twente). Zowel naar type activiteiten als naar regionale concentratie beschouwd, is in Oost dus veel 'focus' aangebracht.

De LISA-gegevens bieden ook de mogelijkheid om de ontwikkeling van het aantal arbeidsplaatsen te volgen in de tijd. In figuur 1 is dat voor het verleden gebeurd, in een periode dat van beleid om de pieken te stimuleren nog geen sprake was. Voor het monitoren van de ontwikkeling van het aantal arbeidsplaatsen vanaf 2006 zijn de LISA-gegevens zeer geschikt. Verwacht mag worden dat de pieken bovengemiddelde groei zullen vertonen. Dat is overigens niet noodzakelijk, omdat die groei mogelijk juist

Werkgelegenheidsstructuur pieken

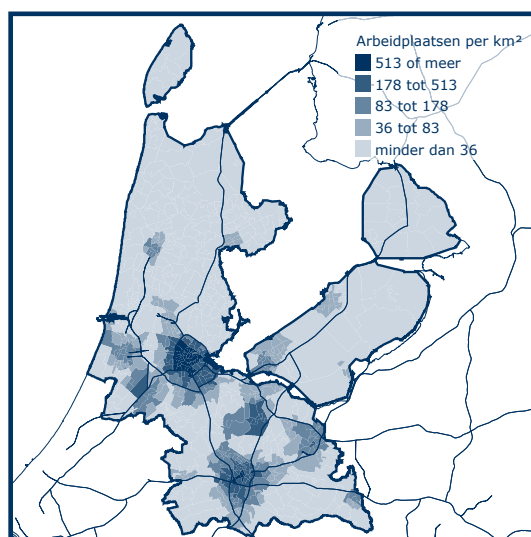
zal plaatsvinden in termen van de toegevoegde waarde en het stimuleren van pieken bovendien soms pas na verloop van tijd zal leiden tot een zichtbare verbetering van de economische prestaties.

Pieken sterk ruimtelijk geconcentreerd

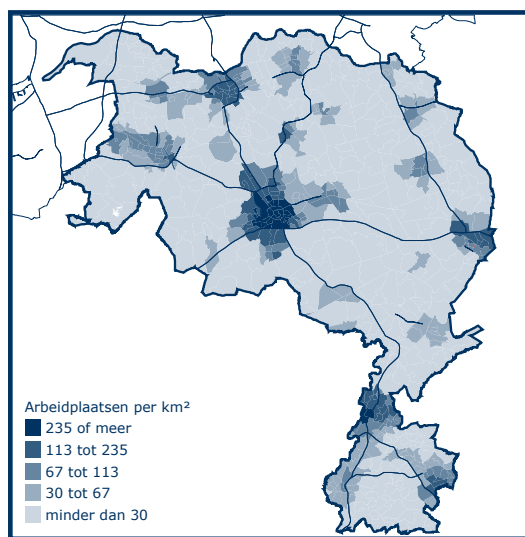
Het beleid van het Ministerie geldt voor de zes gebieden als geheel. Binnen die gebieden is echter sprake van ruimtelijke verschillen in vertegenwoordiging van de pieken (zie figuur 2). De LISA-gegevens zijn zeer geschikt om die verschillen inzichtelijk te maken. Bureau Louter past daarbij technieken toe om gegevens voor postcodegebieden zodanig te bewerken dat ruimtelijk

patronen als het ware 'door de oogbaren' heen kunnen worden bekeken. Zo blijkt creatieve industrie/ICT/nieuwe media in de Noordvleugel vooral geconcentreerd te zijn in Amsterdam, maar ook in Utrecht en Hilversum (vooral nieuwe media). En high-tech systemen en materialen zijn, volgens verwachting, vooral in de regio Eindhoven zeer sterk vertegenwoordigd. Daarnaast laten de kaartbeelden echter zien dat die piek ook in Venlo, Sittard-Geleen en 's-Hertogenbosch sterk is vertegenwoordigd, maar in Tilburg en Maastricht minder. Maastricht is bijvoorbeeld weer sterk in het life sciences en medisch cluster. Aan de hand van de LISA-gegevens zijn alle pieken in de nulmeting van de Pieken in de Delta monitor 'op de kaart gezet'.

Ruimtelijke spreiding pieken Noordvleugel en Zuidoost

Creatieve industrie / ICT / nieuwe media in de Noordvleugel

High tech systemen en materialen in Zuidoost

Profiel Bureau Louter

Bureau Louter is begin 2002 opgericht met als credo 'vooruitzien in ruimtelijke economie'. Bureau Louter legt zich toe op onderzoek naar ruimtelijk-economische ontwikkelingen in brede zin. Naast vraagstukken als economische ontwikkelingen en specialisaties (voor regio's, gemeenten en locaties binnen gemeenten) en vestigingsplaatskeuzegedrag van bedrijven verricht het bureau onderzoek naar ruimtelijke/ regionale arbeidsmarkten en naar ontwikkelingen op het gebied van bedrijfsnonroerend goed (bedrijventerreinen en kantorenmarkt). Karakteristiek voor de aanpak van Bureau Louter is dat het onderzoek- en advieswerk een combinatie vormt van visie op ruimtelijk-economische ontwikkelingen en een stevige kwantitatieve basis en onderbouwing.

Voor een uitgebreid overzicht van onderzoeken van Bureau Louter, zie: www.bureaulouter.nl, bij 'Projecten'. Op de website staat tevens een overzicht van opdrachtgevers waarvoor Bureau Louter werkt en partners waarmee wordt samengewerkt.

Toepassingsmogelijkheden LISA: Milieuhinder

Freerk Viersen, PWE Gelderland

LISA is een databestand met gegevens over alle vestigingen in Nederland. Door de koppeling met gegevens uit externe bronnen, zijn LISA-gegevens nu voor nog meer toepassingsmogelijkheden en beleidsterreinen te gebruiken. In LISA Nieuws nr. 16 is toegelicht hoe door middel van een koppeling met CBS-cijfers het lokaal en regionaal product kan worden bepaald. In dit artikel gaan we in op de koppeling met VNG-cijfers over milieuhinder, die recentelijk door de provincie Gelderland is gemaakt.

Ten behoeve van het vestigingsbeleid van bedrijven op bedrijventerreinen heeft de VNG een classificatie opgesteld van hindercategorieën. In feite geeft de hindercategorie aan met welke afstand rekening gehouden dient te worden ten aanzien van geur, stof, geluid en gevaar. Door in bestemmingsplannen vast te stellen welke hindercategorieën op welke plaats binnen een terrein zijn toegestaan kunnen gemeenten vestiging van nieuwe bedrijven geleiden en eventueel uitsluiten.

De VNG onderscheidt 6 categorieën waarbij een bedrijf dat in hindercategorie 1 valt als weinig belastend is gekwalificeerd terwijl bedrijven uit categorie 6 als zeer milieuhinderlijk worden gekwalificeerd. Voor de kwalificatie van bedrijven wordt in beginsel gebruik gemaakt van de SBI-codes. Veelal is deze indeling te grof en wordt binnen een SBI-code weer een onderverdeling van bedrijven gemaakt naar type product dat wordt gemaakt en/of hoeveel productie. Zo wordt bijv. SBI 351 Scheepsbouw onderverdeeld in o.a. scheepsbouw houten schepen (hindercategorie 3) en scheepsbouw metalen schepen groter dan 25 m (hindercategorie 5). Het is vrijwel onmogelijk om aan elk bedrijf op grond van de juiste en volledige gegevens een hindercategorie toe te kennen. Wel is het mogelijk om voor elke SBI-code een gemiddelde/meest voor de hand liggende hindercategorie vast te stellen en deze vervolgens te projecteren op het complete bedrijvenbestand, immers elk bedrijf heeft een SBI-code. Dat is dan een "mechanische" actie op grond van een aantal vooronderstellingen. Op individueel bedrijfsniveau leidt dat zeker tot fouten (de SBI-code van het

bedrijf kan onjuist zijn, de inschatting van de gemiddelde hindercategorie kan totaal verkeerd uitpakken), de berekende gegevens op bedrijfsniveau kunnen dan ook niet gebruikt worden. Op geaggregeerd niveau kunnen de uitkomsten echter wel een aardige indicatie geven van de milieubelasting van de bedrijvigheid op een bedrijventerrein. Bij grote aantallen zullen fouten elkaar uitmiddelen.

Om een indruk te krijgen van de mogelijke milieubelasting van terreinen zijn voor de provincie Gelderland de volgende stappen doorlopen; Ten eerste is voor elke SBI-code één hindercategorie bepaald waardoor elk bedrijf gekwalificeerd kon worden. Vervolgens heeft weging plaatsgevonden met de omvang van het bedrijf op grond van het aantal werkzame personen. Vervolgens is gesommeerd. Uiteindelijk is weer gedeeld door het totaal aantal werkzame personen. Hierdoor is een gewogen gemiddelde hindercategorie ontstaan. Deze werkwijze is voor alle bedrijventerreinen in Gelderland toegepast en voor de totale Gelderse bedrijvenpopulatie om een referentiekader te krijgen. In het hierna volgende worden een aantal uitkomsten van die exercitie gepresenteerd.

Over het algemeen worden de categorieën 4/5/6 als milieubelastend beschouwd. In Gelderland gaat het dan om ongeveer 6.000 bedrijven waar ruim 100.000 mensen werkzaam zijn. Dat komt overeen met ongeveer 6% van de bedrijvenpopulatie en 11% van de werkgelegenheid. Het aantal bedrijven dat in categorie 6 zou vallen is minimaal. De gegevens zijn daarom ook samengevoegd met categorie 5. De gewogen gemiddelde hindercategorie voor Gelderland komt uit op 2,27. Deze analyse voor Gelderland kan met de beschikbare LISA-gegevens voor heel Nederland plaatsvinden. Voor meer informatie over de mogelijkheden kunt u contact opnemen met Arent de Haan van de LISA Projectorganisatie. Hij is bereikbaar op telefoonnummer (053)-482 50 80 of via e-mail: info@lisa.nl. Dit artikel is gebaseerd op een hoofdstuk uit de PWE rapportage 2004. Meer informatie en de betreffende PWE-rapportage kunt u vinden op www.gelderland.nl/pwe.

Banen en bedrijven naar hindercategorie VNG, Gelderland 2004

Hindercategorie	Aantal		Verdeling	
	Banen	Bedrijven	Banen	Bedrijven
1	180.610	41.540	19,9	37,5
2	415.440	32.820	45,8	29,6
3	209.390	30.530	23,1	27,5
4	86.570	5.390	9,5	4,9
5/6	15.350	630	1,7	0,6
Totaal	907.360	110.910	100,0	100,0

Bron: PWE-Gelderland 2004

De werkgelegenheid in Noord-Nederland

Gerben Huijgen, LISA Projectorganisatie

In 1997 bracht de commissie ruimtelijk-economisch perspectief Noord-Nederland (de commissie-Langman) een rapport uit, waarin aanbevolen werd geld vrij te maken voor de regionale ontwikkeling van Noord-Nederland. Als gevolg van dit rapport kwam er geld beschikbaar voor de Zuiderzeelijn (een spoorverbinding van Amsterdam en Schiphol naar Groningen). Deze lijn zou onder andere als doel hebben om de bereikbaarheid en om de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Noord-Nederland te verbeteren en te stimuleren. In november 2007 heeft minister Eurlings aangekondigd een streep door de Zuiderzeelijn te willen zetten. Als alternatief biedt de minister een deel van het geld wat gereserveerd was voor de Zuiderzeelijn aan voor het verbeteren van de infrastructuur in het noorden. De economie in Noord-Nederland is al jaren een veel besproken punt. Een interessante vraag is daarom hoe het is gesteld met de werkgelegenheid in Noord-Nederland en hoe deze zich heeft ontwikkeld in de afgelopen tien jaar.

Meeste banen in Groningen, Friesland en Drenthe in Zorg

De provincies Groningen, Friesland en Drenthe (Noord-Nederland) zijn goed voor bijna 10% van de werkgelegenheid in Nederland. De zorg is met 129.000 banen de grootste sector in het Noorden, gevolgd door de handel (123.000) en industrie (106.000 banen). De sectorstructuur wijkt hiermee af van het landelijk beeld. Noord-Nederland telt relatief meer vestigingen en banen in de landbouw en zorg. Het aandeel banen in de zakelijke dienstverlening en bij financiële instellingen ligt in Noord-Nederland juist onder het landelijk gemiddelde.

Aantal vestigingen en banen in Noord-Nederland en Nederland 2007

Sector	Noord-Nederland		Nederland		Noord-Nederland		Nederland	
	Absoluut	Aandeel	Absoluut	Aandeel	Absoluut	Aandeel	Absoluut	Aandeel
	Vestigingen				Banen			
Landbouw & Visserij	15.360	14,6	86.530	8,9	40.460	5,4	256.580	3,3
Industrie	6.560	6,2	55.190	5,7	106.490	14,2	942.830	12,2
Bouw	10.480	10,0	96.150	9,9	50.030	6,7	489.400	6,3
Handel	24.140	23,0	231.080	23,8	123.010	16,4	1.381.180	17,9
Horeca	5.220	5,0	46.000	4,7	31.200	4,2	323.750	4,2
Transport & communicatie	3.750	3,6	34.870	3,6	35.770	4,8	485.140	6,3
Financiële instellingen	1.760	1,7	19.830	2,0	19.550	2,6	257.610	3,3
Zakelijke diensten	18.830	17,9	221.370	22,8	89.300	11,9	1.148.830	14,9
Overheid	420	0,4	3.470	0,4	43.160	5,7	440.010	5,7
Onderwijs	3.090	2,9	27.200	2,8	52.040	6,9	491.540	6,4
Zorg	5.760	5,5	57.270	5,9	128.740	17,1	1.153.090	14,9
Overige diensten	9.720	9,2	90.990	9,4	31.640	4,2	352.480	4,6
Totaal	105.100	100	969.950	100	751.360	100	7.722.430	100

Drenthe heeft hoogste werkgelegenheidsgroei

In de periode 1997-2007 is de werkgelegenheid in Nederland toegenomen met 17,3%. In Noord-Nederland bedraagt de groei in dezelfde periode 18,2%. Wanneer we de drie provincies onderling vergelijken, dan heeft Groningen de laagste groei gekend met 14,8% en Drenthe de hoogste met 20,6%. In de periode 2002-2007 vallen Drenthe en Friesland positief op. In deze periode laten beide provincies een aanzienlijk hoger groeipercentage zien dan landelijk.

Ontwikkeling werkgelegenheid Groningen, Friesland, Drenthe, Noord-Nederland en Nederland

	1997	2002	2007	Groei 1997-2002	Groei 2002-2007	Groei 1997-2007	Groei absoluut 1997-2007
Groningen	227.140	263.750	260.860	16,1%	-1,1%	14,8%	33.730
Friesland	236.710	272.770	283.580	15,2%	4,0%	19,8%	46.860
Drenthe	171.600	196.180	206.930	14,3%	5,5%	20,6%	35.330
Noord-Nederland	635.450	732.700	751.360	15,3%	2,5%	18,2%	115.920
Nederland	6.583.180	7.560.060	7.722.430	14,8%	2,1%	17,3%	1.139.250

Gemeente Groningen heeft grootste werkgelegenheid

Bij een vergelijking van de gemeenten Assen, Emmen, Groningen en Leeuwarden valt een aantal zaken op. Zo is bijna één op de zes banen in Noord-Nederland te vinden in de gemeente Groningen. Assen heeft het laagste werkgelegenheidsaandeel met 4,6%. In de afgelopen tien jaar is de werkgelegenheidsontwikkeling in de gemeenten Groningen het sterkst geweest met ruim 27%. De overige drie grote gemeenten in Noord-Nederland presteerden qua werkgelegenheidsgroei onder het gemiddelde van Noord-Nederland.

Ontwikkeling werkgelegenheid Assen, Emmen, Groningen en Leeuwarden

	Banen 1997	Banen 2007	Groei % banen 1997-2007	Groei abs. banen 1997-2007	Aandeel banen 4 steden t.o.v. totale werkgelegenheid Noord-Nederland
Assen	29.210	34.280	17,4%	5.070	4,6%
Emmen	41.260	47.740	15,7%	6.480	6,4%
Groningen	99.010	126.030	27,3%	27.020	16,8%
Leeuwarden	56.540	65.690	16,2%	9.150	8,7%

Interregionale bedrijfsverhuizingen

Freerk Viersen, PWE Gelderland

Met de informatie uit LISA is het mogelijk om (interregionale) verhuizingen van bedrijven in kaart te brengen! De informatie geeft bijvoorbeeld inzicht in de mate waarin bedrijven uit de Randstad verhuizen naar omliggende provincies als Noord-Brabant en Gelderland. Ook is het mogelijk het 'netto banen' effect van verhuizende bedrijven te bepalen. Een analyse hiervan is recentelijk door de PWE gemaakt.

Achtergrond

In alle provinciale registers worden alle vestigingen geregistreerd die in desbetreffende provincie gevestigd zijn. De gegevens van verschillende jaargangen worden bewaard zodat het mogelijk is vestigingen in de loop van de tijd te volgen. Omdat ook de adresgegevens opgeslagen worden, kunnen verhuizingen in beeld gebracht worden. Verhuist een bedrijf naar een ander vestigingsregister, dan wordt dat in beginsel als een afvoering geteld. Omgekeerd worden bedrijven die zich daar vestigen vanuit een ander gebied geteld als nieuwe bedrijven. Verhuizingen waren daardoor niet te onderscheiden van starters, opheffingen en faillissementen. In het verleden was het daardoor moeilijk om een beeld te vormen van de interregionale bedrijfsverhuizingen.

Doordat de (meeste) bedrijven in de vestigingsregisters beschikken over een KVK-nummer kunnen deze bedrijven in LISA gevolgd worden. Zo kunnen ook verhuizingen over de grenzen van de regionale registerhouders in kaart worden gebracht. Door het Provinciaal Werkgelegenheidsregister van de provincie Gelderland (PWE) is een analyse gemaakt van deze verhuizingen. Meer informatie kunt u vinden in de PWE rapportage 2007 (www.gelderland.nl/pwe).

Verhuizingen

Door de PWE is een analyse gemaakt van de bedrijfsverhuizingen in de periode 2002-2007. Zo is gekeken naar verhuizingen binnen Gelderland. Welk deel van de bedrijven verhuist en over welke afstand? En hoeveel banen zijn hiermee gemoeid? In de tweede plaats is gekeken naar bedrijven die naar of juist vanuit Gelderland zijn verhuisd. Waar komen deze bedrijven vandaan (tabel 1)? Tot slot is het mogelijk (met enkele aannames) om het saldo van inkomende en vertrekkende bedrijven te bepalen.

Belangrijkste conclusies

Er vinden aanzienlijke aantallen verhuizingen plaats, in de afgelopen 5 jaren verhuisden 23.900 bedrijven binnen Gelderland. Er vertrokken de afgelopen 10 jaar 6.640 bedrijven en er zijn momenteel 4.700 bedrijven te vinden in Gelderland die van elders zijn gekomen. De meeste verhuizingen vinden over korte afstand plaats. Van de verhuizingen binnen Gelderland was bijna 75% binnen de eigen gemeente. De verhuisafstand is ook in 75% van de gevallen minder dan 10 km. De korte verhuisafstand geldt niet alleen voor verhuizingen binnen Gelderland maar ook voor verhuizingen van en naar buiten Gelderland. Gelderland verliest netto bedrijven aan de buurprovincies, het saldo is echter gering. In termen van zowel bedrijven als banen stelt het netto effect niet zo veel voor; de saldi van inkomende en vertrekkende bedrijven zijn klein. Van een enorme overloop van bedrijven vanuit de Randstad naar Gelderland lijkt geen sprake. Wel is het zo dat de "randgemeenten", zoals Ede, Nijkerk, Culemborg relatief veel bedrijven van buiten de provincie ontvangen. Maar dit heeft meer te maken met de normale korte afstands dynamiek dan er sprake is van extreme overloop. Ook veel bedrijven verlaten deze gemeenten.

De aantallen naar de grote steden vertrekkende (Amsterdam, Utrecht, Rotterdam, Den Haag) bedrijven zijn opvallend hoog. Wat betreft de vermeende grote uitstroom van bedrijven uit Nijmegen geldt dan dat er weliswaar sprake lijkt te zijn van verlies van bedrijven maar dat dit toch om betrekkelijk geringe aantallen gaat; binnen Gelderland netto - 100 bedrijven in een periode van 5 jaar. Het saldo met de andere provincies is met - 270 wat hoger. De verhuizingen van bedrijven uit Nijmegen naar andere provincies hebben voor een groot deel betrekking op nabij gelegen gemeenten als Mook, Cuijk, Gennep, Oss, Boxmeer en Grave. Hierheen verhuisden 170 bedrijven. Het banenverlies ten gevolge van bedrijfsverhuizingen is beperkt.

Voor meer informatie over bedrijfsverhuizingen kunt u contact opnemen met Arent de Haan van de LISA Projectorganisatie. Hij is bereikbaar op telefoonnummer (053)-482 50 80 of via e-mail: info@lisa.nl.

Aantal bedrijven en banen in Gelderland, afkomstig uit andere provincies

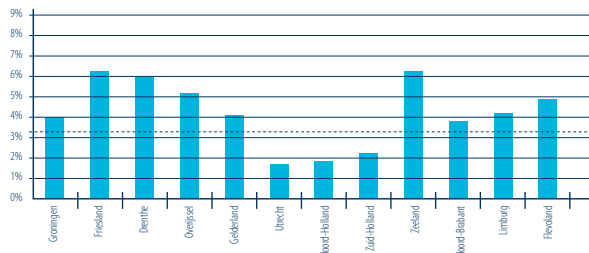
	Aantal vestingen	Aantal banen	Aandeel vestingen	Aandeel banen
Provincies				
Groningen	40	510	0,7%	1,3%
Friesland	50	210	1,0%	0,5%
Drenthe	100	1.190	2,1%	3,2%
Overijssel	680	3.760	14,4%	10,0%
Flevoland	240	1.790	5,0%	4,8%
Utrecht	1.890	15.050	40,2%	40,1%
Noord-Holland	390	3.000	8,4%	8,0%
Zuid-Holland	530	4.950	11,3%	13,2%
Zeeland	20	30	0,3%	0,1%
Noord-Brabant	610	5.700	13,0%	15,2%
Limburg	160	1.390	3,4%	3,7%
Verhuisd naar Gelderland	4.700	37.580	100%	100%
Totale populatie	120.700	938.880		
Aandeel verhuisd	3,9%	4,0%		

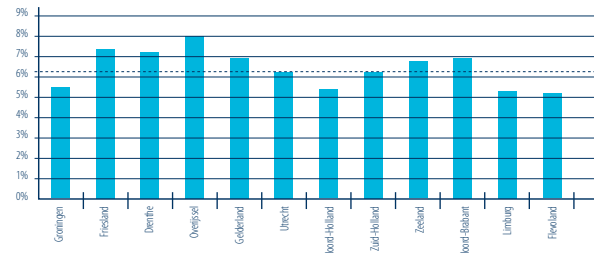
LISA in beeld

Sectoraandelen per provincie

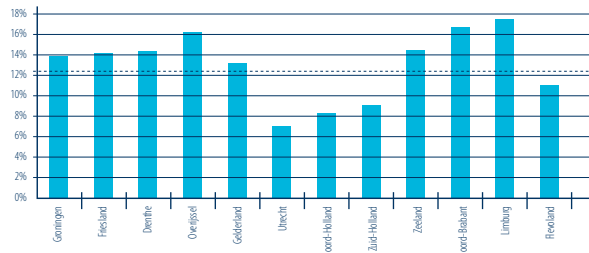
Landbouw & Visserij

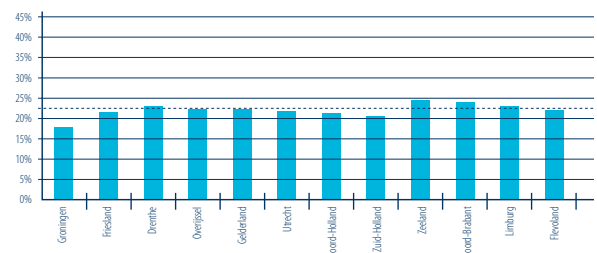
Bouw

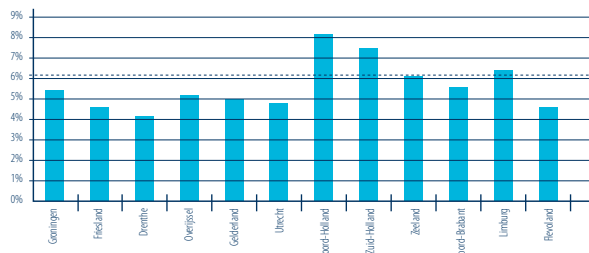
Industrie & Nutsbedrijven

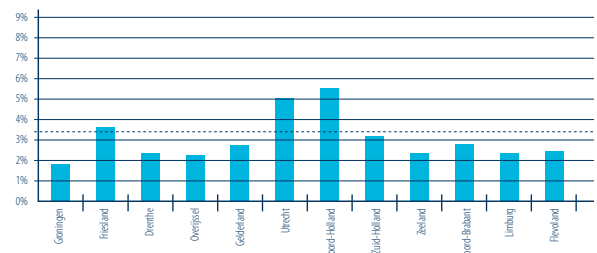
Handel & Horeca

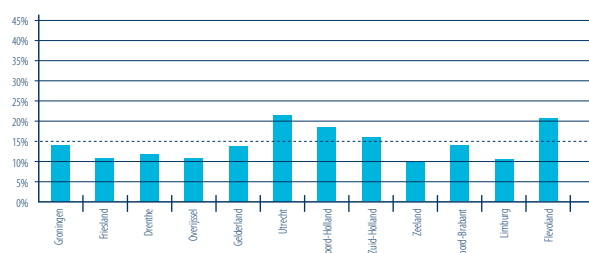
Vervoer, opslag en communicatie

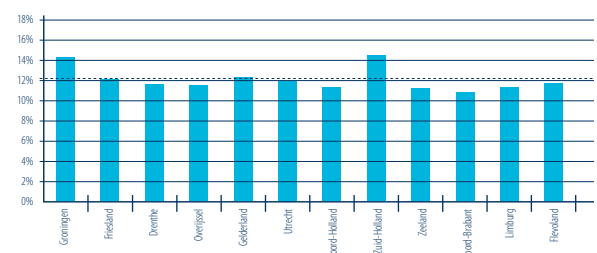
Financiële instellingen

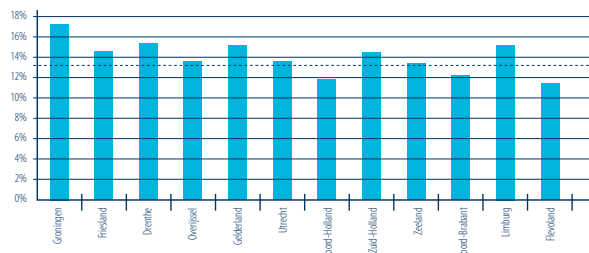
Zakelijke dienstverlening

Overheid en onderwijs

Gezondheidszorg

----- : Nederlands gemiddelde

Beschikbare gegevens

Per vestiging zijn de volgende gegevens beschikbaar:

Naam, vestigingsadres, correspondentieadres, activiteitencode (SBI 1993), aantal mannen fulltime, vrouwen fulltime, mannen parttime, vrouwen parttime (absolute gegevens op vestigingsniveau worden alleen geleverd door middel van een grootteklasse of via aggregaties). De werkgelegenheid is inclusief uitzendkrachten. Op basis van deze gegevens is elke denkbare statistiek mogelijk, eventueel gekoppeld met andere gegevensbestanden. LISA behoudt zich ten aanzien van het landelijk register LISA en de daarin opgenomen gegevens alle auteurs- en databankrechten voor.

Omvang bestand

In onderstaande tabel is opgenomen van welke gebieden het LISA-bestand 2007 informatie biedt. Vergelijkbare statistische informatie is er ook voor de periode 1996-2007.

gebied omschrijving	aantal	minimum	vestigingen maximum	totaal
6 positie postcodegebied	284.867	1	224	969.952
4 positie postcodegebied gemeente	4.030	1	3.479	
COROP-gebieden	443	88	64.391	
Provincies	40	2.580	95.383	
	12	25.200	193.176	

Toelichting: het aantal 4 positie postcodegebieden waar vestigingen zijn is in LISA 4.030. Het aantal vestigingen varieert van 1 tot 3.479. Het totale LISA-bestand van 2007 bevat 969.780 vestigingen. CBS Landbouwtellingen zijn beschikbaar op het niveau van gemeenten (en hoger).

Informatie en/of bestellingen LISA

Voor informatie over LISA en het bestellen van onder andere statistische gegevens, steekproeftrekkingen, bestandsverrijkingen kunt u zich wenden tot de LISA Projectorganisatie en Bridgis BV. Voor koppelingen van het LISA-bestand met bijvoorbeeld geografische databestanden kunt u contact opnemen met Bridgis BV.

LISA Projectorganisatie:
Stationsplein 11
Postbus 597
7500 AN Enschede
Tel.: (053) 482 50 80
Fax: (053) 482 50 81
E-mail: info@lisa.nl
Internet: www.lisa.nl

Bridgis BV:
Sint Walburgkerkpad 3
Postbus 71
4000 AB Tiel
Tel.: (0344) 636 242
Fax: (0344) 636 246
E-mail: info@bridgis.nl
Internet: www.bridgis.nl

Colofon

LISA Nieuws is een uitgave van de Stichting LISA die als doel heeft het beschikbaar hebben van informatie over vestigingen en werkgelegenheid in geheel Nederland, primair ten behoeve van onderzoek en beleid. De Stichting vertegenwoordigt de regionale registerhouders die de informatie verzamelen, behouden en in LISA inbrengen.

Redactie: Maarten Bergmeijer, Gerben Huijgen, Freerk Viersen

Ontwerp en realisatie: De Cock Design, Tilburg

Deze uitgave is verzorgd door de LISA Projectorganisatie. Overname van tekst en cijfermateriaal is alleen toegestaan ten behoeve van niet-commercieel gebruik onder bronvermelding. Hoewel bij de uitgave de uiterste zorg is nagestreefd kan voor eventuele aanwezigheid van (zet)fouten en onvolledigheden geen aansprakelijkheid worden aanvaard.

Bestuur Stichting LISA

P.J. Vriens, voorzitter
drs. F. Viersen, secretaris
drs. G. Scholtens, penningmeester
ir. B.A. Herfst
drs. M. Bergmeijer

Regionale bronhouders LISA

Werkgelegenheidsregister Provincie Groningen
Werkgebied: Provincie Groningen (excl. Stad Groningen)
mevr. M.S.B. Joustra
Tel.: (050) 316 40 51
E-mail: m.s.b.joustra@provinciegroningen.nl

Werkgelegenheidsregister Gemeente Groningen
Werkgebied: Gemeente Groningen
dhr. T.H. Sniijders
Tel.: (050) 367 70 16
E-mail: t.sniijders@dia.groningen.nl

Werkgelegenheidsregister Fryslân
Werkgebied: Provincie Fryslân
Dhr. M. Holkema
Tel.: (058) 292 53 85
E-mail: m.j.holkema@fryslan.nl

Drentse Werkgelegenheids-Enquête (DWE)
Werkgebied: Provincie Drenthe
dhr. R. Haverkate
Tel.: (0592) 36 55 55
E-mail: r.haverkate@drenthe.nl

Bedrijven- en Instellingenregister Overijssel (BIRO)
Werkgebied: Provincie Overijssel
dhr. J. Bos
Tel.: (038) 499 94 52
E-mail: BIRO@overijssel.nl

Vestigingenregister Flevoland
Werkgebied: Provincie Flevoland
dhr. P.M. Smeenk
Tel.: (0320) 265 317
E-mail: smeenk@flevoland.nl

RMO Noordwest-Holland
Werkgebied: KvK voor Noordwest-Holland
dhr. drs. M.A. de Boer
Tel.: (072) 519 57 76
E-mail: mboer@alkmaar.kvk.nl

Bedrijvenregister Zuid-Kennemerland + IJmond
Werkgebied: Haarlem e.o.
Dhr. A. de Haan (I&O Research/LISA)
Tel.: (053) 482 50 10
E-mail: info@lisa.nl

Bedrijvenregister Meerlanden
Werkgebied: Gemeente Haarlemmermeer e.o.
dhr. A. Reijneveld
Tel.: (023) 567 61 30
E-mail: Ad.Reijneveld@haarlemmermeer.nl

Vestigingenregister Amsterdam
Werkgebied: Gemeente Amsterdam e.o.
mevr. C. van Oosteren
Tel.: (020) 527 94 12
E-mail: c.oosteren@os.amsterdam.nl

Register Gooi- & Vechtstreek
Werkgebied Hilversum e.o.
dhr. A. de Haan (I&O Research/LISA)
Tel.: (053) 482 50 10
E-mail: info@lisa.nl

Provinciaal Arbeidsplaatsenregister (PAR) Utrecht
Werkgebied: Provincie Utrecht
dhr. drs. M. Bergmeijer
Tel.: (030) 258 23 91
E-mail: Maarten.Bergmeijer@Provincie-Utrecht.nl

Provinciale Werkgelegenheids-enquête (PWE) Gelderland
Werkgebied: Provincie Gelderland
dhr. drs. F.J. Viersen
Tel.: (026) 359 91 71
E-mail: f.viersen@prv.gelderland.nl

Werkgelegenheidsregister Stadsgewest Haaglanden
Werkgebied: Stadsgewest Haaglanden
dhr. G. Scholtens
Tel.: (070) 7501673
E-mail: g.scholtens@haaglanden.nl

Bedrijvenregister Zuid-Holland (BRZ)
Werkgebied: Rijnmond en Rijnstreek
mevr. D. Zoeteman
Tel.: (010) 204 10 42
E-mail: d.zoeteman@bgs-schiedam.nl

Vestigingenregister West-Brabant
Werkgebied West-Brabant
Dhr. W. Oijen
Tel.: (076) 529 35 03
E-mail: wf.oijen@breda.nl

Vestigingenregister Midden-Brabant
Werkgebied Tilburg e.o.
Dhr. T. Doornbos
Tel.: (013) 542 86 52
E-mail: tom.doornbos@tilburg.nl

Vestigingenregister Eindhoven
Werkgebied gemeente Eindhoven e.o.
Dhr. H. Ten Caten
Tel.: (040) 238 23 55
E-mail: h.ten.caten@eindhoven.nl

Vestigingenregister Helmond
Werkgebied gemeente Helmond e.o.
Dhr. W. Maasackers
Tel.: (0492) 58 72 95
E-mail: w.maasackers@helmond.nl

Vestigingenregister Noordoost Noord-Brabant
Werkgebied: Provincie Noord-Brabant
Dhr. A. de Haan (I&O Research/LISA)
Tel.: (053) 482 50 10
E-mail: info@lisa.nl

Regionale Informatiebank Bedrijven en Instellingen Zeeland (RIBIZ)
Werkgebied: Provincie Zeeland
dhr. R. Lucas
Tel.: (0118) 673 537
E-mail: rlucas@zeeland.kvk.nl

Vestigingenregister Limburg
Werkgebied: Provincie Limburg
dhr. R.C.M. Vaessens
Tel.: (043) 388 36 13
E-mail: r.vaessens@etil.nl

Lisa website

Data op de LISA-website

LISA is een databestand met gegevens over alle vestigingen in Nederland waar betaald werk wordt verricht. Alle mogelijke selecties zijn beschikbaar. Neem hiervoor contact op met de LISA Projectorganisatie.

De website van LISA biedt u daarnaast de mogelijkheid om zelf werkgelegenheidsinformatie te downloaden. Ook hier kunt u eigen selecties maken. Zowel op landelijk niveau als op het niveau van provincies, COROP-gebieden en gemeenten is informatie rechtstreeks te downloaden. Ook zijn uitsplittingen naar sector mogelijk. De informatie is beschikbaar vanaf 1996.

